

«Ж.Бәрібаев атындағы орта мектебі МДШО»МКМ-нің

2023-2024 оқу жылындағы жоспар бойынша жүргізілген психологиялық жұмыстың жылдық талдамалық есеп және статистикалық анықтамасы

«Ж.Бәрібаев атындағы орта мектебі МДШО»МКМ-де жоспар бойынша тізімдеу, топтау ағарту жұмыстары жүргізілді. Мектепте мектеп алды даярлық тобында -4 бала,1-4 сыныпта 30 оқушы,5-11-сыныпта 68 оқушы, барлығы -96 оқушы білім алады.Сынып саны:10.Мектепте 10-сынып жоқ.Жылдың басында психологиялық қолдау бойынша жоспар құрылды. ҚР оқу-ағарту министрлігінің «Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы» №377 бұйрық басшылыққа алынды.

Психологиялық қызметтің мақсаты білім алушылардың психологиялық денсаулығын сақтау, білім беруді ұйымдастыруда қолайлы әлеуметтік-психологиялық климат құру және оқу процесіне қатысушыларға психологиялық қолдау көрсету болып табылады.

Психологиялық қызметтің міндеттері:

- 1) ата-аналарының қалауымен және рұқсатымен ғана білім алушыларды психологиялық бақылауды және сүйемелдеуді жүзеге асыру;
- 2) білім беру ұйымдарындағы білім алушылардың дамуының әлеуметтік жағдайына мониторинг жүргізу;
- 3) негізгі проблемаларды талдау және олардың туындау себептерін, оларды шешу жолдары мен құралдарын анықтау;
- 4) білім алушылардың тұңғалық және зияткерлік дамуына, табысты әлеуметтенуіне, өзін-өзі дамыту және кәсіби өзін-өзі анықтау қабілетін қалыптастыруға жәрдемдесу;
- 5) білім алушылардың психологиялық және әлеуметтік қиындықтары мен проблемаларының алдын алу;
- 6) әлеуметтік-психологиялық климатты үйлестіру, қауіпсіз білім беру ортасын құру бойынша педагогикалық ұжымның қызметіне жәрдемдесу, білім алушылардың психологиялық мәселелерін шешуде және оқу-тәрбие жұмысының оңтайлы әдістерін таңдауда ата-аналар мен мұғалімдерге кеңес беру;
- 7) білім берудегі ұйымдар басқарма органдары немесе жекелеген білім беру ұйымдарының бастамасы бойынша жүзеге асырылатын білім беру ұйымдары мамандарының кәсіптік қызметіне, білім беру бағдарламалары мен жобаларына, оқу-әдістемелік кешендерге кешенді психологиялық-педагогикалық сараптамаға қатысу;
- 8) білім беру үдерісіне қатысушылардың психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін арттыру, білім беру ұйымдарының тәжірибесіне отандық және шетелдік психология саласындағы жетістіктерді таратуға және енгізуге ықпал ету.

Жеке мәліметтер:

Педагог-психолог аты жөні	Мамандығы бойынша базалық білімі	Осы мекемеде қай жылдан бері педагог-психолог болып жұмыс жасайды	Жұмыс өтілі		Жүкт еmem есі	Білік Тілік санат ы	Аттест ация (соңғы өткен жылы)	Соңғы біліктілік ті арттыру курсы	Жеке электрондық мекенжайы, байланыс ұялы телефоны
			Жалпы педагогикалық	Қызметтік (психолог ретінде)					

Нурымбетова Г.С	Мамандығы-педагог-психолог	2006 жжелтоқсан айы	33 жыл	18	14	-	-	2023	gulnamurymbetov a62@mail.ru. Ж.Бәрібаев мектебі 87714911869

Баланың танымдық, тұлғалық-эмоционалдық және коммуникативтік даму көрсеткіштері, сондай-ақ оның психофизиологиялық және басқа да ерекшеліктері басшылыққа алынды. Жылдық жоспар жасалынды. Жоспар 5 бағытты басшылыққа ала отырып, жүйелі жүргізілді.

Психологиялық диагностикалық бағыт бойынша мектепалды даярлық тобынан қыркүйек айында «Есте сақта және нүктені орналастыр» алынды. Балалардың 50% орташадан жоғары деңгейді көрсетті. Қараша айында ойлауды анықтайтын әдістер. «Артығын тап» әдістемесі алынды. Желтоқсан айында ««Не жетіспейді»» тестінен балалардың 50% орташадан жоғары деңгейді көрсетті. Сынып жетекшісіне, ата-аналарына балалардың ойлауын, есте сақтауын, зейінін дамыту жұмыстарын жүйелі жүргізуе ұсыныс айтылды

1-сынып оқушыларынан қыркүйек айында Керн-Йирасек әдістемесі алынды. 9 оқушы катысты. 100% жоғарғы деңгейді көрсетті.

Барлық оқушылар мектепке дайын екені анықталды.

1 сынып оқушыларының мектепке психологиялық танымдық процестер:

1) Зейін; 2) ойлау; 3) естесактау; 4) қиял; 5) сөйлеу; 6) қабылдау

Тест 4 тапсырмадан тұрады, ол фонематикалық есту, сөздік қордың дамуы, қысқа мерзімді есте сақтау, саусақ икемі. Тест 1-10 балға дейін. Әр бір оқушыға тапсырмалар тиянақты түсіндіріліп, таратылды.

Тест тапсырмасының қорытындысы орташа деңгейдегі балалар бар болғандықтан, сынып жетекшілер әр бір оқушымен жеке көп жұмыс жасау керектігі ескертілді. Психолог жағынан сынып жетекшілерге оқушының фонематикалық есту, сөздік қордың дамуы, қысқа мерзімді есте сақтау, саусақ икемі қалыптастыруға жеке көмек көрсетіледі.

Психогеометриялық тестер алынды.

Қазан айында 5 сынып оқушыларымен орта буынға бейімдеуге оқушылардан сауалнама, тест, алынды.

<https://www.instagram.com/p/DCRawtvgEVd?igsh=MThhMmJkbmllob28weA==>

5 сынып Танымдық процестер: 1) зейін; 2) ойлау; 3) есте сақтау; 4) қиял

5 сынып оқушыларынан психологиялық тұрғыда тест алынды. Тест жұмыстарының қорытындысы шығарылды. 10 бал көрсеткішімен бағаланады. 5-сыныптың бейімделуіне байланысты «Н.Г. Лусканова» әдістемесі қыркүйек айында алынды. Мектепке бейімділіктері орташадан жоғары деңгейді көрсетті. Қазан айында «Таным үрдістерінің даму деңгейі деңгейін анықтау» сауалнамасы алынды. Таным үрдістері жоғары деңгейде болды. Қазан айында Джеко Мореноның «Социометрия» әдісі алынды. Шеттетілген оқушылар болған жоқ. «Филлипстің мектептегі мазасыздану тесті» әдістемесі алынды. Оқушылардың фактор бойынша қобалжуы «орта» екендігі анықталды.

Қазан айында «Мектеп оқу қабілетін зерттеу» әдістемесі бойынша сауалнама алынды.

Оқушылардың 100% оқу қабілеті жоғары екендігі анықталды. 2,3,4-сынып оқушыларынан «Менің сыныбым» әдістемесі алынды. Қараша айында «Жанұя» тест орталығы Н.Ю. Яшина «Қарым-қатынасың қандай?» тесті алынды. 2,3,4-сынып оқушылары психологиялық норма көрсетіп, жасыл деңгейді көрсетті. «Жанұя» тест орталығы «Өзін-өзі

бағалау» Е.В.Степанова тесті желтоқсан айында алынды. 2,3,4-сынып оқушылары психологиялық норма көрсетіп, жасыл деңгейді көрсетті. Қараша айында 5,6,7-сынып оқушыларынан «Жанұя» тест орталығынан алынған О.Л.Бородинаның «Мінезді анықтау» тесті алынды. Оқушылар жасыл деңгейді көрсетті.
<https://www.instagram.com/p/C03t5AjtEXh/?igsh=Nm9qYTlvdDI0b2Iz>

Желтоқсан айында 5,6,7-сынып оқушыларынан «Жанұя» тест орталығынан алынған «Өзін-өзі бағалау\ Самооценко\тесті бойынша оқушылар жасыл деңгейді көрсетті.

Тест қорытындысы бойынша барлық оқушылар жасыл түсті көрсетіп, психикалық қалыпты деңгейді көрсетті. 5,6-7-сынып оқушыларынан «Оқушының мектепке деген көзқарасын анықтау» сауалнамасы алынды.

«Жанұя» тест орталығынан «Ресурс» сауалнамасы 8-11-сынып оқушыларынан қыркүйек айында алынды. Барлық қатысқан 34 оқушы жасыл деңгейді көрсетіп, психологиялық норманы көрсетті.

«Жанұя» тест орталығынан 8-11-сынып оқушыларынан қазан айында Г.Айзенк «Өзін өзі бағалау» сауалнамасы алынды.. Барлық қатысқан 34 оқушы жасыл деңгейді көрсетіп, психологиялық норманы көрсетті.

Мектеп мұғалімдерінен қазан айынан «Эмоционалды тұрақтылықты анықтау»тесті алынды. Тестке 20 мұғалім қатысты. Тест нәтижесі бойынша мұғалімдердің эмоционалды тұрақтылығы қалыпты деңгейді көрсетті.
<https://www.instagram.com/p/C3sOOGeCFLw/?igsh=MWp0Zmw0NHJrZmdmaQ==> МАД-11 сынып оқушыларының темперамент қорытындысы

Тәрбиесі қиындық туғызатын оқушылар анықталмады.. үлгерімі төмен оқушылар есепке алынып, жоспар жасалып, жұмыс жүргізілді. Ата-аналарға кеңестер берілді.
<https://www.instagram.com/p/C5ifgrwCNb9/?igsh=MTBzZ3o4eXRldnZoZA==>

Ұлдар мен қыздар жұмысына ДТЖО, медбике қатысуымен гигиеналық талаптарға қазіргі қоғамда болып жатқан түрлі келеңсіз әрекеттерге бармауға кеңестер беріліп, оқушылардың пікірлері тыңдалып, түсініктер берілді. «Ерте жүктіліктің алдын алу» тақырыбында бейнеролик көрсетіліп, түсінік жұмысы жүргізілді. <https://www.instagram.com/p/C0bVzGJAush/?igsh=YnJ5bm9vN3o5OGpl>
9 сынып оқушыларымен «Кәсіптік- бағдар анықтауға» тест алынды, қорытындысы жүргізілді, бағыт берілді.

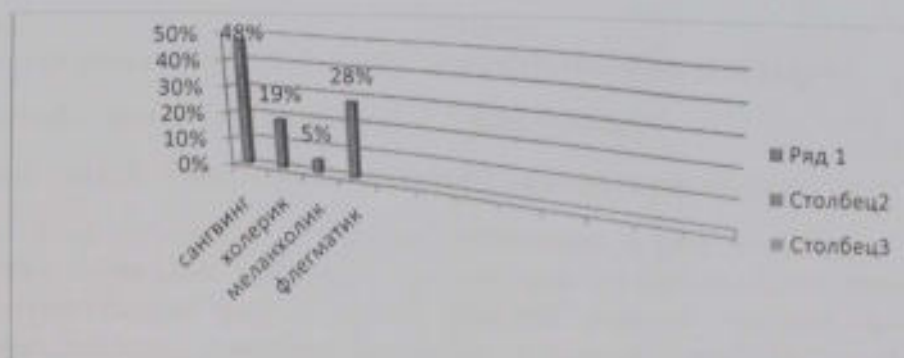
Оқушылардың темпераменттері анықталды.

Сангвинг -46

Холерик- 18

Мелонхолик-5

Флегматик 27

8-11 кантар айларында логикалык ойлау, кабылдау деңгейін аныктау әдістемесі. «Не артық?», «Не жетпейді?» әдістемесі 1-сыныптармен. Дембо Рубенштейн әдістемесі 6,7-сыныптармен, «Шмишек» сауалнамасы 8-сынып оқушыларымен жүргізілді.

Ақпан, наурыз айында диагностикалау бағыты бойынша 5.02-9.02 аралығында «Менің отбасым» 1,2,3-сыныптармен өтті. Бастауыш сыныптар бойынша «Отбасы суреті» проективті тест, «Кактус» әдістемесі 3-4-сынып, 2-сыныпта мектепке мотивация алынды, нәтижесі өңделді. 1-сыныптарда ес, зейінді диагностикалау өткізілді. 3-4-сыныптарда «Мен қарым-қатынаста қандаймын?» тесті, «Жаксы көңіл-күй» «Денсаулықтың 6 шарты – таза ауа, дұрыс тамақтану, қозғалыс, тыныш ұйқы, көтеріңкі көңіл-күй, күйзеліске түспеу» жаттығуы, кинезиологиялық жаттығулар өткізілді. 5-сынып оқушыларымен Филлипс әдістемесі (5-8 сынып жұм кітабы 130-132 бет), «Ғаламторға тәуелділікті анықтау» (Кимберли Янг) тесті, Жасөспірімдердің мазасыздық деңгейін анықтайтын Кондаш тесті, «Сіздің суицидке бейімділігіңіз 3.Королева / жұмыс кітабы 69-70 бет тест жұмыстары алынды. <https://www.instagram.com/p/C2uPn9sCdEJ/?igsh=Y3EybHdkZWVjbmN59,11-> сынып оқушыларының кәсіби бағыттылығы анықтау диагностикасы жүргізіліп, балаларға таныстырылды. Мамандық таңдау бойынша кенестер оқылып, «Менің сүйікті мамандағым» жаттығу өткізілді.

1,5-сынып оқушыларының мектепке мотивациясын анықтау үшін Лусканованың әдістемесі, өзіндік бағалауын білуде «Ағаштағы 20 адам» тест қолданылып, қорытындысы шығарылды. Нәтижесінде балалардың оқу мотивациясы және өзіндік бағалауы қалыпты екені анықталды.

«Мюнстерберг сөздерді құрастыру» 2-5-сынып оқушыларымен, Климовтың «Даралап диагностикалау сауалнамасы» 9,11-сынып оқушыларымен жүргізілді.

Ұстаздармен жұмыс бойынша «Сіздің коммуникативтік дағдыңыз» сауалнамасы алынды. «Бопсалау» сауалнамасы 5-сынып оқушыларынан алынды, мектепте оқушылар арасында бопсалау фактісі тіркелмеді.

Мектепалды даярлық тобынан «Біз мектепке дайынбыз» атты тест алынды.

«Ғаламторға тәуелділікті анықтау» (Кимберли Янг) тесті 8,9-сынып Шмишек сауалнамасы 9-сынып оқушыларынан алынды.

«Менің сыныбым» 5-сынып оқушыларымен диагностикалық жұмыс жүргізілді.

«Зорлық-зомбылықсыз балалық шақ» сауалнамасы 6-сынып оқушыларынан алынды. Мектепшілік «Тәуекел тобы» және «Ресурс» «Жанұя» психологиялық қоғамы жүргізген тестілеу бойынша жұмыстары жүргізілді. «Жанұя» Отбасын қолдау тест орталығының дайындаған тестері 2,3,4-сынып оқушыларынан «Адамдарға көзқарас»

Е.В.Степанова,5-7-сынып оқушыларынан О.Л.Бородинаның

«Мінезі»тесті, Өзін-өзі бағалау\ Самооценко\,7-11-сынып оқушыларынан

« Ресурс», «Өзін-өзі бағалау» Г.Айзенк, «Агрессия» А.Басс и А.Дарки, «Буллинг» Л.Г.Федоренко, «Буллинг» Д.Олвеус тестілері алынды.Оқушылардың психологиялық жағдайы психологиялық норма/ жасыл/ деңгейді көрсетті.1 оқушы сары деңгейді көрсетті.Сары деңгейді көрсеткен оқушымен жұмыстар жүргізілді.Оқушының жеке картасы толтырылды.

<https://www.instagram.com/p/C035IY6tnZ0/?igsh=MWxtdzl2ZXdrMDF5Mg==>

Жасөспірімдер арасында суицидтің алдын алу жұмысы негізінде диагностикалық жұмыстар алынды. Оған «Жеке жағдайға байланысты алаңдаушылық шкаласы» Басса Даркий әдістемесі 6-9 сынып , Королева әдістемесі 6-11 сынып, Өзіндік бағалауға баға беру,«Үй, ағаш, адам» проективті тесті 5-11- сыныптар қатысты. Нәтижесінде депрессиялық көрсеткіш көрсеткен оқушылармен анықтау мақсатында әңгімелесу атқарылды.

Дамыту және түзету жұмыстары. «Ғаламтор қауіпсіздігі» жобасы бойынша «Отбасылық дәстүрлер» әдістемесі бойынша 5-11-сынып оқушыларынан ата-аналарымен дөңгелек үстел жүргізілді. Қазан айында «Кинезиологиялық жаттығулар» мектепалды даярлық тобымен,2,3-сынып оқушылар арасында,«Болады,болмайды» ойыны, 6-8-сыныптармен «Ашу-ыза билегенде не істеу керек?» психологиялық жаттығуы, 5-сынып оқушыларымен «Ерекше 5- сынып»жаттығуы,7-9-сынып«Өзін басқару» психологиялық сабағы,11-сыныппен «Сенімділік кілті» , «Денсаулықтың 6 шарты – таза ауа, дұрыс тамақтану, қозғалыс, тыныш ұйқы, көтеріңкі көңіл-күй, күйзеліске түспеу» психологиялық жаттығуы жүргізілді. <https://www.instagram.com/p/Czu72dUC1Y9/?igsh=cjZpeGplcmdpeHle1>

Ата-аналарға«Бастауыш мектеп оқушыларының психологиялық даму ерекшеліктерінің теориялық негіздері», «Баланың мектепке баруға байланысты

туындайтын қиындықтар»тақырыбында қазан айында баяндама оқылды.

«Түрлі түсті таяқшалар» ойыны 3-сынып оқушыларымен психологиялық ойындар жүргізілді.

Кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтың,зорлық-зомбылықтың, қорлаудың, қудалаудың алдын алу жұмыстары 7-11-сынып оқушыларымен жүрді.

«Мектептегі зорлық-зомбылықтың алдын алу» атты мұғалімдерге арналған семинар-практикум өтті.

«Маған өмір керек, мен өмірге керекпін» 7-9-сыныптармен жүргізілді.

«Менің болашақ мамандығым» 9,11-сынып дөңгелек үстел өткізілді.

ақпан-наурыз айында 5.02-9.02 аралығында «Кубик» ойыны»

1-сынып,«Ең биік мұнара» әдістемесі 2-сынып оқушыларымен жүргізілді.

«Күтімсіз бақ» психологиялық тренинг 6,7-сыныптармен жүрді.

«Мамандық өмір таңдауы» 9-11-сынып оқушыларымен өтті «Сандарды тап» әдістемесі мектепалды даярлық тобымен өтті.

«Стресспен қалай күресуге болады», «Ішкі күшті ояту», «Арман гүлдері» 11-сынып оқушыларымен психологиялық жаттығулар жүрді. Оқушылар армандарын айту арқылы, болашаққа сенімдері артты. «Кұбыр» жаттығуы 4-сыныппен жүрді. «Зорлық зомбылықсыз балалық шақ» Психологиялық жаттығу 1-4-сынып оқушыларынан алынды. «Гүл-тас» 5-8-сыныптармен, «Менің ғаламшарым» 9-11-сынып, «Эмоционалды қажудың алдын алу» жаттығулары жүрді. «Болады, болмайды» психологиялық ойын 1-сынып оқушыларымен жүргізілді.

4-сынып оқушыларымен «Ауадағы волейбол» психологиялық жаттығуы болып өтті.

ПРОФИЛАКТИКА ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ АҒАРТУ бағыты бойынша «1-ші сынып оқушылардың мектепке бейімделу ерекшеліктері» ата-аналар жиналысы, тренинг: «Жас мамандарды өз кәсібіне ынталандыру» жас мамандарға арналған тренинг, «5-ші сынып оқушылардың орта буынға бейімделу ерекшеліктері» ата-аналар жиналысы қыркүйек айында жүргізілді. «Ұжымда қолайлы психологиялық ахуал қалыптастыру»- семинар-тренинг ұстаздарға арналған семинар-тренинг, тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлармен бірлескен жұмыс негізінде «Зиянды әдеттерден аулақ болу» оқушыларға арналған ойын-жаттығулар, 5-11-сыныптармен «Денсаулықтың 6 шарты – таза ауа, дұрыс тамақтану, қозғалыс, тыныш ұйқы, көтеріңкі көңіл-күй, күйзеліске түспеу» оқушыларға арналған ойын-жаттығулар қазан айында жүргізілді. «Менің болашақ мамандығым» дөңгелек үстел 9, 11-сынып аралығында өткізілді. <https://www.instagram.com/p/C1SAnuSNjY5/?igsh=OGlqbDFjM2c5dW9z> «Буллинг: баланың барлық қатыгездіктен қорғалуға құқығы» 5-11-сынып ата-аналарына өтті.

«Балалар төбелескен жағдайда не істеу керек? Жанжалдардың себептері және оларды шешудің жолдары» 5-6-сынып ата-аналарына жүрді

«Балаларды интернеттен қорғау» 5-8 сынып ата-аналарына өткізілді. «Ертек жүктіліктің алдын алу» 8-11-сынып қыздарына тренинг болып өтті

«Балалардың ақпараттық қауіпсіздігін және цифрлық сауаттылығын қамтамасыз ету. Кибербуллинг туралы ескерту» 5-11-сыныптармен семинар жүргізілді. <https://www.instagram.com/p/C4e1uH7C1fW/?igsh=MWRpY295dG93MDFiNQ==>

«Бала өміріндегі жәбірленудің алдын алу» ата-аналармен дөңгелек үстел

«Буллинг және кибербуллинг» 7-11 сынып оқушыларымен өткізілді, «Интернетте қудалау: ол не және онымен қалай күресу керек?» 5-11 сыныптар аралығында жүрді. <https://www.instagram.com/p/C2eneVOAgVe/?igsh=MTc2bWd0MndhbGlpZg==>

«Теріс субмәдениеттердің таралуына жолбермеу және әлеуметтік желілерде, соның ішінде TikTok және Discord-та деструктивті және жағымсыз мазмұнды құруға жол бермеу» тақырыбында 8-9-сынып оқушыларымен пікірталас ұйымдастырылды.

«Мен және менің балам» (суицидтің алдын алу) Ата-аналарға арналған тренинг-жаттығуы 5-9 сынып ата-аналарымен жүрді.

«Дини экстремизм құрбандары, деструктивті ағымдардың алдын алу» 9-11-сынып оқушыларымен кездесу болып өтті.

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлармен бірлескен жұмыс негізінде «Зиянды әдеттерден аулақ болу» ойын жаттығулары 3-4 сынып оқушыларымен жүрді.

«Мен өмірді сүйемін» 7-9 сынып оқушылары Оқушыларға арналған тренинг-жаттығулары жүргізілді. https://www.instagram.com/p/C0bT_ZmAfak/?igsh=MTk4bXV0aWh2MnZpMQ==

Кенес беру бағыты бойынша Қыркүйек айында «Баланың мектепке психологиялық дайындығы» бастауыш сынып,қазан айында 1-4-сынып, «1-сынып оқушыларының бейімделуіне психологиялық қолдау көрсету»ата-аналарға кенес, «Балаларды қорқыныш сезімінен арылту» ата-ана,

1-11-сынып оқушыларына кенес берілді.«Өзін өзі қорғаудың сегіз тәсілі» (5-8сынып 1 бөлім 233 бет) өткізілді.

«Мамандық таңдау бойынша ата аналарға жадынама»таратылды.

Мектеп медбикесімен бірлесіп атқаратын жұмыстар

«Үй-адам-ағаш» 4-сынып оқушыларымен, «Аутодеструктивті мінез -құлыққа кімдер бейім?» ата -ана, мұғалімдерге кеңес өткізілді
<https://www.instagram.com/p/C2uPn9sCdEJ/?igsh=Y3EybHdkZWNjbmN5>

«Әлемде жоқ жануар» 5-сынып,«Кактус» әдістемесі 6-7-сынып оқушыларымен жүрді.Мектеп медбикесімен бірлесіп жұмыстар атқарылды Суицидтің алдын алу бойынша ата-аналарға, сынып жетекшілерге, оқушыларға кенес, нұсқаулықтар беру ұсыныстар айту

Мектеп медбикесімен бірлескен жұмыс Оқушылардың жеке басының гигиенасын сақтауға, тазалықты ұстануға ықпал ету тақырыбында кенестер, ұсыныстар айтылды.

«Жыныстық тиіспеушіліктің алдын алу» ата-ана,мұғалімдерге кенестер берілді«ҰБТ- га сеніммен барамыз»11-сынып оқушыларына кеңес берілді.

https://www.instagram.com/p/C1SAnuSNjY5/?img_index=3&igsh=OG1qbDFjM2c5dW9z

Өз –өзіне қол жұмсаудың алдын алу мақсатында тәуекел тобымен және жекелей жұмыстар жүрді .

«Болашақ кілті – өз қолыңда!» («Жеткіншектің Жетіжарғысы» жобасы) 11-сынып оқушыларымен жүрді.

ҰЙЫМДАСТЫРУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖҰМЫС бойынша Мектептегі психологиялық қолдау қызмет мамандарымен бірлесіп атқаратын жұмыстар жүргізілді.

https://www.instagram.com/p/CyndFsfA_b9/?igsh=MXlwMmNvM2QwN2H1MA==

Мектеп медбикесімен бірлесіп атқаратын жұмыстар, ауылдық полиция капитаны Кемелов Ерболат Женисбекулымен бірлескен жұмыс жүргізілді.

Білім алушыларды қолдау және сүйемелдеу бойынша дөңгелек үстел ұйымдастырылды.

Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларды педагогикалық-психологиялық сүйемелдеу №6 бұйрыққа сәйкес жүргізілді.

Ауыл әкімшілігімен, тәрбие орынбасарымен, әлеуметтік педагогпен бірлесе отырып көп балалы отбасы, әлеуметтік жағдайы төмен отбасын аралап, рейд жүргізіліп оқушылардың психологиялық жай-күйі,әлеуметтік жағдайы тексеріліп тұрады.

Оқушылардың эмоционалдық жағдайларын бақылау мақсатында танертенгілік уақытта балаларды қарсы алып, жағдайлары сырттай бақыланды.
<https://www.instagram.com/p/C78iiZhiZXU/?igsh=MW91bDJsZ2J6YXlvZA==>

Үйден оқитын оқушыға сабақ беретін ұстаздарға ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыста қоданылатын әдіс-тәсілдер бойынша ағарту жұмыстары жүріп өтті. Сондай-ақ «Менің мерекелік көңіл-күйім» үйден оқитын оқушымен әңгіме өткізілді. Әңгіме барысында оқушының көңіл-күйі жақсы, оқуға ынтасы жоғары, отбасымен қарым-қатынасы дұрыс екені анықталды. Үйден оқитын оқушының ата-

анасымен байланыс орнатылып, баланың жағдайы туралы білдік. Қазіргі уақытта жағдайы қалыпты екені анықталды және ұстаздарымен қарым-қатынасы жақсы екенін білдік.

Жалпы ата-аналарға «Қауіп-қатер жөнінде балалардың естеріне салу ата-ана міндеті» презентация жіберілді «Жалпыадамзаттық құндылықтар-бақыт мекені» ата-аналарға кеңес берілді. <https://www.instagram.com/p/CzbYY7mNFaj/?igsh=dXExcmd1MXAyZHRu>

Ата-аналарға да бала тәрбиесіне байланысты мағлұматтар мен ұсыныстар айтылып отырылды. Ата-аналар жиналыстарында «Зорлық- зомбылықсыз балалақ шақ», «Суицидтік мінез-құлық» тақырыбында таныстырылым көрсетіліп, ата-аналарға балаларда қоршаған ортамен қарым-қатынаста кездесетін буллинг пен психологиялық, физикалық зорлық-зомбылық түрлері мен интернет кеңістігіндегі қауіпсіздік туралы айтылып, ескертілді. Алдын алу бойынша ұсыныстар берілді. «Баланың кәсіби бағыттылығы» кәсіптік бағдар бойынша кеңестер айтылды. https://www.instagram.com/p/C0bT_ZmAfak/?img_index=2&igsh=MTk4bXV0aWh2MnZpMQ

Оқушыларға Интернетпен жұмыс барысындағы қауіпсіздік бойынша әңгіме өткізді. Келенсіз жағдайлардың алдын алу мақсатында мектеп психологы тарапынан балалар мен ата-аналарға іс-шаралар өткізілді. Атап айтсақ, мектебіміздің 6-11- сыныптары аралығында «Денсаулықтың құпиясы неде немесе 9 қарапайым ереже», «Өз көңіл-күйіңді қалай басқаруға болады?», «Көңіл-күй күйзелісі деген не және одан қалай шығуға болады «Сенімділікті қалай арттыруға болады?», «Зорлық- зомбылықсыз балалақ шақ», «Әлімжеттік» тақырыбында түзету-дамыту, кеңес беру, профилактикалық бағыт бойынша жұмыстар жүргізілді

<https://www.instagram.com/p/C4chMNigZaf/?igsh=MXRkZThkYXVheDd6eg==>.

Сондай-ақ «Біз неге ашуланамыз?», «Бәрі өзіне байланысты» видеосы мен «Жақсы мінез –жан жан айнасы» тренинг элементі бар жаттығу түрлерімен 7-11- сынып оқушылары танысып өтті.

Сәтсіз отбасы балаларымен де үнемі әңгіме жүргізіледі, ата-анасымен де кездесу тоқсан сайын өткізіліп, ата-анамен кеңес, ұсыныс беру өткізілді.

Әлеуметтік педагогпен бірлесе отырып ерекше назардағы балалардың жағдайы бақыланды. Бірлесе отырып, балалардың әлеуметтік жағдайы мен тұрмысы қадағаланады.

9,11- сынып оқушыларына мамандық таңдау бойынша ұсыныстар мен кеңестер берілді. «Мамандық таңдау - болашақ өмірге бастама» тренинг – жаттығу 9 ,11- сыныптарда өтті. <https://www.instagram.com/p/C1SAnuSNjY5/?igsh=OG1qbDFjM2c5dW9z>

ҰБТ тапсыратын оқушылармен де психологиялық қолдау жұмыстары жүрді. Сонымен қатар мамандық таңдауда табандылық танытып, мамандық таңдауда нақты өздерінің икемділіктеріне қарай таңдау керектігі туралы айтылып, жеке кеңестер берілді.

Мектепшілік семинарларда білім алушының оқу үлгеріміндегі әлсіз тұстарын жою жұмыстарында баланың психологиялық ерекшеліктерін ескеру және танымдық қабілеттерін дамыту, зейінді аудару, бірлесіп жұмыс жасау қабілеттерін жоғарылататын жаттығулар кешені жұмыстары өткізілді. Сынып жетекшілері семинарында «Жасөспірімдердегі суицидтік мінез құлықтың белгілері, себептері және оған әсер етуші факторлар» атты таныстырылым көрсетіліп, ағарту

жұмысы өткізілді.

https://www.instagram.com/p/C4clulH7CfW/?img_index=3&igsh=MWRpY295dG93MDFiNQ== Әр сынып жетекшісімен тығыз байланыс құра отырып, сыныптағы балалардың және ата-аналардың сұранысы бойынша жұмыстар жүргізіледі. «Зиянды сайт» тексеру жұмыстары өткізіліп, балалардың деструктивті сайттарда тіркелмегені анықталды. «Сенім поштасы» мен сенім телефондары номерлері барлық ұстаздар, ата-аналар мен оқушыларға таныстырылды. Кеңес беру үшін байланыс номерлері көрсетілген ақпарат берілді. «Сенім поштасы» мен «Сенім телефонына» хабар келіп түскен жоқ.
<https://www.instagram.com/p/CydmC3JtmfS/?igsh=MXM5dm04Y3AxOHd5Zw==>

Ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс «Сенім телефоны, жәшігі» жұмысы, ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларды педагогикалық-психологиялық сүйемелдеу №6 бұйрыққа сәйкес жүргізілді.
<https://www.instagram.com/p/CzbWwGHt76i/?igsh=ZWJsMDdvMTZob3hu>

Үйден оқитын оқушылармен жоспар құрылып, жекелей жұмыстар оқушымен, ата-анамен, ұстаздармен жүргізілді.

Жұмыс түрлері	Қатысушылар (жұмыс кіммен жүргізілді: оқушылар, ата -аналар, педагогтер)	Іс - шаралар саны	Қатысушылар саны
Жеке зерттеулер саны (диагностика) <i>Алғашқы</i> <i>Қайталама</i>	оқушылармен	12	16
	ата -аналармен	5	12
	педагогтермен	4	8
Жеке кеңес берулер саны	оқушылармен	14	28
	ата -аналармен	6	12
	педагогтермен	7	14
Жеке түзету-дамыту сабақтарының саны	оқушылармен	10	28
	ата- аналармен	4	12
	педагогтермен	2	5
Топтық зерттеулер саны (диагностика) <i>Алғашқы</i> <i>Қайталама</i>	оқушылармен	56	96
	ата- аналармен	12	46
	педагогтермен	9	23
Топтық түзету-дамыту сабақтарының саны	оқушылармен	28	96
	ата- аналармен	6	38
	педагогтермен	3	23
Топтық кеңес берулер саны	оқушылармен	8	56
	ата- аналармен	5	38
	педагогтермен	4	23
Сабаққа қатысу саны (баланы бақылау, зерттеу)	оқушылармен	28	96
	ата -аналармен	5	18

мақсатында)	педагогтермен	4	19	
Іс -шаралар	Республикалық, Халықаралық деңгейде	Саны	Қалалық деңгейде	Саны
Конференциялар семинарларға қатысу саны	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	1 2	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	1 1
Қәсіби шеберлік байқауларына қатысу саны	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -
Акцияларға қатысу саны	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -
Жарияланған ғылыми мақалаларының саны	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	-
Мектепшілік қоғамдық шараларға, консилиумларға қатысу саны	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -
Педагогикалық кенестерде сөз сөйлеу саны	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -
Эксперименттік жұмыстарды ұйымдастыру және өткізу	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -
Ата – аналар, педагогтермен өткізген ашық сабақтар, шеберлік сабақтар саны	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -
Ата – аналар, педагогтермен өткізген семинарлар саны	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -	Жоспар бойынша Жоспардан тыс	- -
Басқа мамандардың сабақтарына қатысуы	Жоспар бойынша Жоспардан тыс		Жоспар бойынша Жоспардан тыс	
Мектеп сайтында әдістемелік бетінің болуы	Әдістемелік сайт бар, жұмыстар жарияланып тұрды.			
Психологиялық үйірмелерді жүргізу саны	-			
Қоғамдастықтармен байланыс саны	-			

6. Қолданылған диагностикалық әдістемелерді тіркеу формасы

№	Диагностикалық әдістемелердің аттары	Жас ерекшелігі	Негізгі бағыты	Авторлар, дереккөздер
1	(Керн-Иирасек әдістемесі	6-7-жас	Мектепке ,оқу мотивациясын жақсарту ойын-жаттығулары	Керн-Иирасек

2	Л.С.Выготскийдің «Жалпылап айт»,	6-7 жас	«Мектептегі оқуға қабілеттілігін зерттеу» әдістемесі	Л.С.Выготскийдің
3	Зейінді бағалау (Мюнстерберг әдістемесі).	8-12 жас		Мюнстерберг
4	«Филипе» 22 сұрақ	12-15 жас		Филипе
5	Социометрия	12-17 жас	Сынып оқушыларының арасында лидер және шеттеп қалған оқушыны, шағын топтарды анықтау.	Дж.Морено
6	Джонс креативтілігі сұрақнамасы	14-16 жас	Оқушылардың шығармашылық ойлау деңгейін зерттеу	Джонс
7	Агрессивтілік Басса- Дарки	14-16 жас		Басса- Дарки
8	Кәсіби бағыттылығын диагностикалау «Мен не қалаймын?» («ДДО»	16-17 жас	Кәсіби бағыттылығын анықтау	Е.А.Климов)
9	Өзін -өзі бағалау әдістемесі	12-17 жас	Өзін -өзі бағалау	Г.Н.Казанцева
10	Д.Голланд сауалнамасы Мамандық таңдауға арналған әдістемелер	15-17 жас	Мамандық таңдауға арналған	Д.Голланд
11	«Тал» әдістемесі Л.Н.Пономоренконың тесті	14-15 жас		Л.Н.Пономоренко
12	Де-Греефэ бойынша оқушының өзіндік бағасын анықтау	9-12 жас	Тренингтік жаттығулар арқылы өзіндік бағалауын анықтау	Де-Греефэ
13	«Ағаш»тестінің авторы - Артынша жасы үлкендерге де жарайтыны анықталған	9-15 жас	Ол оқушылардың жанадан ауысып келген мектебіне қаншалықты үйренгенін анықтау үшін жасалған.	британдық псих Пип Уилсон
14	Л.Н.Цеханскаяның «Өрнек әдістемесі»	6-7 жас	Баланың мектепке дайындығын анықтау	Л.Н.Цеханскаяның
15	«Буллинг» Л.Г Федоренко «Буллинг» Д.Олвеус Жанұя тест орталығы	14-17 жас	Буллингке бейімділігін анықтау, зерттеу	Л.Г Федоренко Д.Олвеус

Үйден оқытатын оқушылар саны -2.

Үйден оқытатын I –сынып оқушысымен жыл бойына жоспар құрылып, коррекциялық сабақ жүргізілді. Жұмыс істеу барысында оқушылар логикалық ой қажет ететін тапсырмаларды қиындықпен орындайды. Танымдық аймағы қалыптасуда, алайда дамуы тежелуде. Ойлауы өз жасынан кем дамыған, зейіні әлсіз. Есте сақтауы да төмен. Жалпы психикалық қасиеттерінің дамуы жетілмегенмен, кідірі көп.

Есте сақтауы өте қиын, тез ұмытады, зейіні шоғырланбаған, ойлау қаблеті төмен,ыстық,суық,аласа,биік деген түсініктері дамыған. Жаман жақсыны ажырата алады.

SWOT - талдау

S – күшті жақтары: Ата – аналармен мектеп ұжымдарымен сұраныс бойынша жұмыстар атқарылып, мұғаліммен ата – ана арасындағы жағымды атмосфера құруға көмек көрсетіліп отырылды. Мектепте қиын оқушы аудан көлемінде тіркелмеген. (Өлімжеттік, зорлық-зомбылыққа байланысты, қыздар мен ұлдар жұмысы уактылы жүргізіліп отырылады). Суицидтік әрекеттерді алдын алу мақсатында ДТІЖО мен біріге отырып осы бағытта жұмыстар бірлесіп атқарылды. Жас өспірім қыздармен «Ерте жүктіліктің алдын алу» атты семинар өткізілді. Қыздар төрайымы, сынып жетекшілер және педагог-психологының қатысуымен өткізілді.

W – әлсіз жақтары: Ата – аналардың мектеппен қарым-қатынасының төмендігі. Ата-аналар мектепке өткізілген іс-шарада толық келмеуі.Мектепшілік психологиялық тренигтер ұйымдастырғанда ата – аналардың қатысуының қиындығы.

O – мүмкіндіктері: Мектептегі психологиялық қызметті аудан, облыс көлемінде тәжірибе алмасып, тарату жұмыстары ұйымдастыру. ҰБТ – ға қатысатын оқушыларға психологиялық қолдау көрсетіп, аудан көлемінде мектептің рейтингісін көтеру. Психологиялық өз білімін жетілдіру. Педагог-психологтардың білімін шыңдау мақсатында авторлық бағдарламалар, әдістемелік мақалалар жазу жұмысын жандандыру

T – қауіптер: ҰБТ бойынша оқушылардың көрсеткішінің төмен деңгей көрсетуі. Оқушылардың интернетке тәуелділігі. Ата-аналардың жұмыс бастылығына байланысты балалардың бос уақытының тиімсіз өтуі. Әлеуметтік желідегі әртүрлі мультфильм, видео мен ойындарды көріп,ойнау арқылы балалардың арессивтілігінің жоғарлауы.1.5-11-сынып оқушыларының ғаламторға кіру кезінде жағымсыз, денсаулығы мен өміріне қауіп төндіретін сайттарға әуестенудің алдын алу бойынша зерттеу жұмыстарының аздығы
2.Кәмелетке толмағандар арасындағы қылмыстық құқық бұзушылықтың алдын алу жұмысын жандандыру.
3.Қауіпті мінез-құлықтың және құқық бұзушылықтың алдын алу мақсатында жаңаша әдіс-тәсілдерді жылдық жоспарға енгізіп,тиімді жүргізу

Қорытынды: Барлық жұмыстардың нәтижесі қаралып, хабарламалары жазылып, мониторингтері сызылды. Әр мұғалім, оқушыға жеке папка ашылып, интерпретациялары жазылды. Зерттеу қорытындылары бойынша пед. ұжымның эмоционалдық құрамы- жағымды, когнитивті құрамы- жағымсыз, мінез- құлықтық құрамы- жағымды екенін көрсетті.

Ұсыныс:

1. Оқушыларды психологиялық – педагогикалық зерделеу, шығармашылық әлеуетін дамыту, психологиялық түзету және дамыту жұмыстарын жүзеге асыру әрі қарай жүргізілсе;

2. Психологиялық мәселелерді шешуде және оқу-тәрбие жұмыстарының қолайлы әдістерін таңдауда ата-аналар мен педагогтарға консультациялық көмек көрсету жұмыстары жандандырылып, жүргізілсе;

3. Психологиялық-педагогикалық қолдау тобының жұмысын жандандыру.

Педагог-психолог:

Нурымбетова Г.С